

La política com a cursa de resistència

El president andorrà, Marc Forné, ha tingut greus dificultats per tancar la remodelació del seu executiu, però, finalment, ha aconseguit sortir reforçat del daltabaix del passat febrer. La crisi del tabac és, ara com ara, el principal repte de la seva gestió.

En els darrers mesos, gairebé qualsevol andorrà major d'edat —home o dona— acostat al grup polític del govern ha tingut a la seva disposició la franca oportunitat d'accedir a un càrrec oficial de la màxima responsabilitat. Exagerat o no, el fet és que ministeris com ara el d'Interior, Educació o Cultura, l'ambaixada de Madrid o els quatre seients corresponents a l'estat en el consell

d'administració de la Seguretat Social s'han posat a subhasta sense que, a l'hora de la veritat hagin acudit massa postors. Els candidats potencials —professionals liberals de prestigi, empresaris i fins i tot polítics de l'oposició en el cas de l'ambaixada— han anat rebutjant educadament les successives ofertes que els arriben via *vox populi* des del govern de Marc Forné, que ha hagut d'acudir a "gent

de la casa" com a últim recurs.

La cartera d'Interior, que haurà de gestionar l'esperada llei d'immigració, serà ocupada a final d'aquest mes pel també ministre de la Presidència, Estanislau Sangrà, que conservarà el càrrec. Educació ha estat assignat a Pere Cervós, un dels disset consellers de la coalició liberal, majoritària a la cambra legislativa. Paral·lelament, el Ministeri de Cultura deixa de ser independent i passa a integrar-se en el de Turisme, sota responsabilitat d'Enric Pujal, un dels únics ministres que ha acompanyat Forné al llarg dels seus tres anys en el poder. Fins ara sota el control de Pujal, el departament de Medi Ambient formarà part d'un nou ministeri encapçalat per Olga Adellach, que aportarà a la unió la seva secretaria d'estat d'Agricultura. Tot un trencaclosques que, en realitat, no comporta cap canvi significatiu, i que l'oposició ha interpretat com una nova mostra del reduït poder de convocatòria de la majoria liberal. Forné, per la seva banda, nega que el remodelatge tingui cap implicació política i el justifica per la voluntat expressada per almenys dos dels tres ministres dimissionaris, refractaris a continuar en el govern fins acabar la legislatura l'any 2001.

La credibilitat executiva, però, va quedar seriosament tocada el passat febrer, quan Josep Garrallà, ministre d'Ordenament Territorial i un dels homes forts de la coalició, va abandonar el càrrec per "discrepàncies personals" amb Forné. La sotragada encara ressona. Gar-

ARXIU / CARMÉ PUÉRTOLAS

Fins aquest moment, la càrrega tributària ha recaigut únicament en el sector comercial. La ministra de Finances, Susagna Arasanz, estudia crear nous impostos per sanejar les arques públiques del principat.

rallà era el representant al govern dels liberals de la parròquia de la Maçana, grup que aporta tres consellers a la coalició i en garanteix l'estabilitat; negociacions d'última hora van impedir la trencadissa just quan el Consell havia de votar el projecte del túnel d'Envalira i el pla anticontraban. Els maçanencs, com a contrapartida, van recuperar el ministeri –clau per la seva capacitat inversora– i tot va semblar que tornava a la normalitat fins que ha arribat l'hora d'incorporar noves cares a l'executiu, un procés condicionat per l'agra polèmica que va envoltar la marxa de Garrallà. A partir d'aquell episodi, fins i tot el mateix Forné va ser qüestionat severament per les seves pròpies files. I els rumors, inherents a la molt personalista política andorrana, van començar a sorgir paral·lels a les discretes gestions de membres de la majoria per trobar un substitut de consens en la figura del ministre d'Afers Estrangers, Albert Pintat, o el síndic general, Francesc Areny. Cap d'ells va conciliar prou interessos i Forné, com a bon corredor de fons, encara va sortir-se'n reforçat, fins el punt que la crisi del tabac és, ara com ara, l'únic gran interrogant que pesa sobre la seva gestió.

Les tenses relacions amb Espanya i la Unió Europea han retallat el marge de maniobra liberal en molts àmbits. L'acord de cooperació amb la UE, la possible reobertura de l'aeroport de la Seu d'Urgell o el conveni de lliure circulació de persones que es negocia amb Madrid i París, per donar tres exemples, resten congelats fins que es resolgui el contenciós generat per l'espectacular escalada del contraban l'any 97. A finals d'octubre visitarà Andorra una delegació de tècnics comunitaris en el que s'entén com la darrera possibilitat de convèncer la Comissió Europea sobre l'eficàcia de la llei antifrau, que per primer cop aplica sancions econòmiques als contrabandistes. L'escenari no convida, precisament, a responsabilitzar-se de càrrecs com el d'ambaixador a Espanya, vacant per la marxa de Pere Altimir i autèntica clau de volta de la diplomàcia andorrana

Les tenses relacions amb l'estat espanyol i la Unió Europea han retallat el marge de maniobra del govern presidit per Marc Forné. Les autoritats andorranes hauran de convèncer els tècnics de la UE de l'efectivitat de la llei antifrau que estableix sancions contra els contrabandistes.

–compartint protagonisme amb Brussel·les. Les ofertes, com en el cas dels ministeris, han plogut, però tothom portava, per una raó o d'altra, paraigua. Després d'inaca-

La creació d'un impost similar a l'IVA ajudaria a alleujar les pressions de la UE, cada cop menys complaent amb els paradisos fiscals.

bables gestions a múltiples bandes, l'escollit ha estat finalment Juli Monives, també ambaixador a les Nacions Unides, i que ja ha rebut el plàcet del govern espanyol.

La crisi no només ha sacsejat els fonaments de la política exterior d'Andorra. La caiguda de les importacions de tabac afecta directament els ingressos de l'estat, que l'any passat va recaptar, en concepte de taxes duaneres sobre els paquets de cigarrets, fins a 13.500 milions de pessetes, la meitat del

total. En el que portem d'any, la xifra no arriba als 3.000 milions. La precarietat d'aquesta font de recursos i el progressiu creixement de l'aparell públic ha empès la ministra de Fianances, Susagna Arasanz, a anunciar la implantació d'una imposició general indirecta l'any 2000 per evitar greus desequilibris pressupostaris. Arasanz, que va estar a punt d'acompanyar Garrallà quan va dimitir el passat febrer, planteja la reforma fiscal en termes d'equitat. Fins el moment, la càrrega tributària ha recaigut únicament en el sector comercial, que ha de satisfer l'anomenat impost de mercaderies indirecte (IMI) per cada producte que arriba de l'exterior. La ministra aposta per crear un impost sobre la producció –en el cas andorrà, tret d'excepcions, la creació de valor afegit sobre mercaderies foranes– i aplicar una figura similar a l'IVA europeu a la resta de sectors d'activitat, un pas que en certa manera també ajudaria a alleujar la pressió de la UE, cada cop menys complaent amb els paradisos fiscals. Molts dubten, però, del compromís de la resta del govern per aplicar una reforma tan impopular, i ja anomenen la ministra "el José Barrea" d'Andorra.

Francesc Serra